

INSTITUCIONS DE DRET COMUNITARI

Dra. Mar Campins Eritja

Departament de Dret Penal I Criminologia I Dret
Internacional Públic

Universitat de Barcelona

“

“Donat el caràcter i la finalitat exclusivament docent i eminentment il·lustrativa de les explicacions a classe d'aquesta presentació, l'autor s'acull a l'article 32 de la Llei de propietat intel·lectual vigent respecte de l'ús parcial d'obres alienes com ara imatges, gràfics o altre material contingudes en les diferents diapositives”

De les Comunitats Europees a la Unió Europea

- Període d'entreguerres
  - Coudenhove-Kalergie (1923).
  - A. Briand (1929).
- Post-IIIGM
  - Pla Marshall
  - Discurs de W. Churchill a la Universitat de Zurich (1946).

De les Comunitats Europees a la Unió Europea

- Discurs Aristide Briand (1929)

"Entre los pueblos que están geográficamente agrupados debe existir un vínculo federal; estos pueblos deben tener la posibilidad de entrar en contacto, de discutir sus intereses, de adoptar resoluciones comunes, de establecer entre ellos un lazo de solidaridad, que les permita hacer frente a las circunstancias graves. Evidentemente, esta asociación tendrá efecto sobre todo en el campo económico."

- Memorandum sobre l'organització d'un sistema d'Unió Federal Europea (1930).

De les Comunitats Europees a la Unió Europea

- Discurs Winston Churchill (1946)

"Deseo hablarles hoy sobre la tragedia de Europa (...) Entre los vencedores hay una gran confusión de voces agitadas; entre los vencidos, el sombrío silencio de la desesperación.(...) A pesar de todo, aún hay un remedio que si se adoptara de una manera general y espontánea, podría cambiar todo el panorama como por ensalmo, y en pocos años podría convertir a Europa, o a la mayor parte de ella, en algo tan libre y feliz como es Suiza hoy en día. ¿Cuál es ese eficaz remedio? Es volver a crear la familia europea, o al menos todo lo que se pueda de ella, y dotarla de una estructura bajo la cual pueda vivir en paz, seguridad y libertad. Tenemos que construir una especie de Estados Unidos de Europa. (...) En todo este urgente trabajo, Francia y Alemania deben tomar juntas la cabeza. "

De les Comunitats Europees a la Unió Europea

- Declaració Robert Schuman (1950)

“Europa no se hará de una vez ni en una obra de conjunto: se hará gracias a realizaciones concretas, que creen en primer lugar una solidaridad de hecho. La agrupación de las naciones europeas exige que la oposición secular entre Francia y Alemania quede superada, por lo que la acción emprendida debe afectar en primer lugar a Francia y Alemania. Con este fin, el Gobierno francés propone actuar de inmediato sobre un punto limitado, pero decisivo. (...) El Gobierno francés propone que se someta el conjunto de la producción franco-alemana de carbón y de acero a una Alta Autoridad común, en una organización abierta a los demás países de Europa. La puesta en común de las producciones de carbón y de acero garantizará inmediatamente la creación de bases comunes de desarrollo económico, primera etapa de la federación europea (...) De este modo, se llevará a cabo la fusión de intereses indispensables para la creación de una comunidad económica y se introducirá el fermento de una comunidad más amplia y más profunda entre países que durante tanto tiempo se han enfrentado en divisiones sangrientas. (...) Mediante la puesta en común de las producciones básicas y la creación de una Alta Autoridad de nuevo cuño, cuyas decisiones obligarán a Francia, Alemania y los países que se adhieran, esta propuesta sentará las primeras bases concretas de una federación europea indispensable para la preservación de la paz. (...)”

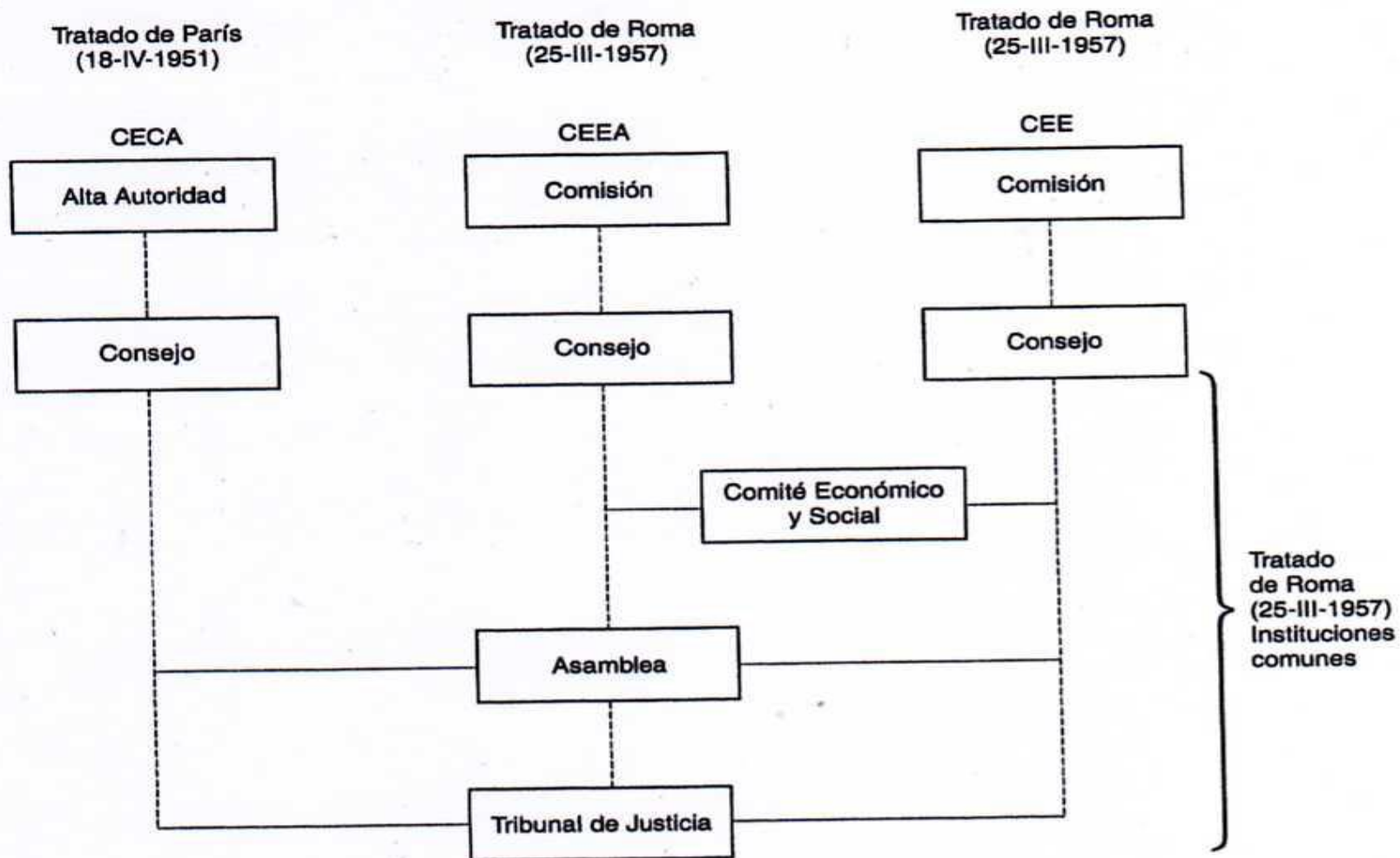
De les Comunitats Europees a la Unió Europea

- Declaració Robert Schuman (1950)
  - Establir interessos essencials comuns (econòmics).
De 'Europa econòmica a l'Europa política
  - Començar per la integració sector carbó i acer
  - Crear un sistema institucional de caràcter supra-nacional (pre-federal?)
  - Implicar en primer lloc a França i Alemanya i obrir el pacte a la resta d'Estats europeus

De les Comunitats Europees a la Unió Europea

- Signatura a Paris del Tractat de la Comunitat Europea per al Carbó i l'Acer 18.4.1951
- Projectes de Comunitat Europea de Defensa i de Comunitat Política Europea
- Rellançament procés 1954 (J. Monnet + Henri Spaak): integració sectorial/integració global?
- Reunió de Messina 3.6.1955
- Signatura a Roma del Tractat de la Comunitat Econòmica Europea i del Tractat de la Comunitat Europea per l'Energia Atòmica 25.3.1957

CUADRO I.1. Organigrama de las Comunidades Europeas (1958 a 1967)

CUADRO 1.2. Organigrama de las Comunidades Europeas (a partir de 1967)

Tratado de París
(18-IV-1951)

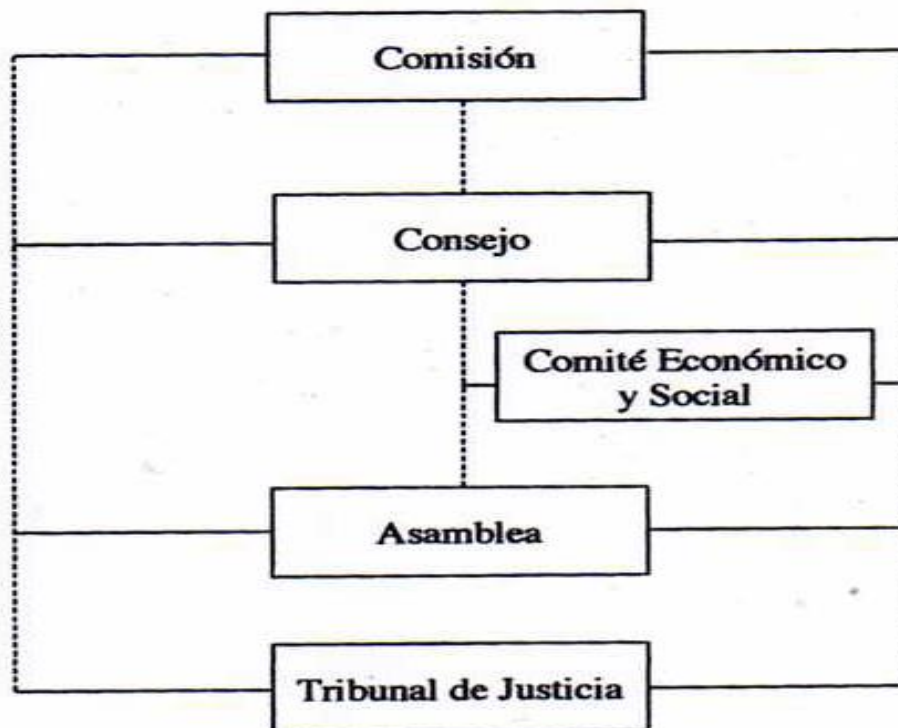
Tratado de Roma
(25-III-1957)

Tratado de Roma
(25-III-1957)

CECA

CEEA

CEE

Tratado
de Bruselas
(8-IV-1965)
fusión
ejecutivos

Tratado
de Roma
(25-III-1957)
Instituciones
comunes

De les Comunitats Europees a la Unió Europea

- Anys 60: fase de reflexió sobre l'Europa política (“achèvement, approfondissement, élargissement”, G. Pompidou 1969)
- Declaració Solemne sobre la Unió Europea, Consell Europeu de Stuttgart 18.6.1983
- Projecte de Tractat de la Unió Europea (Projecte Spinelli) 14.2.1984

De les Comunitats Europees a la Unió Europea

- Acta Única Europea 17/28.2.1986 (ev 1.7.1987)
- Tractat de la Unió Europea (Maastricht) 7.2.1992 (ev 1.11.1993)
- Tractat d'Amsterdam 2.10.1997 (ev 1.5.1998)
- Tractat de Niça 26.2.2001 (ev 1.2.2003)
  - Projecte de Tractat pel que s'estableix una Constitució per a Europa 29.10.2004 (fallit)
- Tractat de Lisboa 13.12.2007 (ev 1.12.2009)

De les Comunitats Europees a la Unió Europea

- La primera ampliació (1973): la incorporació UK-IR-DK
- La segona (1981) i tercera (1986) ampliacions: Les “noves” democràcies (Gr-ES-P)
- La quarta ampliació (1995): EFTA i l’acord EEA (Au-Su-Fi)
- La cinquena ampliació: L’ampliació a l’Europa central i oriental (2004-2007), la fi de la guerra freda i la caiguda del Mur (Es-Le-Li-Tx-Esq-Esl-Po-Hu-Ma-Cy // Ro-Bu)
- La sisena ampliació (2013): incorporació de Croàcia
- Ampliacions pendents:
  - Turquia, Islandia, Macedònia, Montenegro, Sèrbia
  - Bosnia-Herzegovina, Albania, Kosovo.

De les Comunitats Europees a la Unió Europea

Estados miembros de la Unión Europea

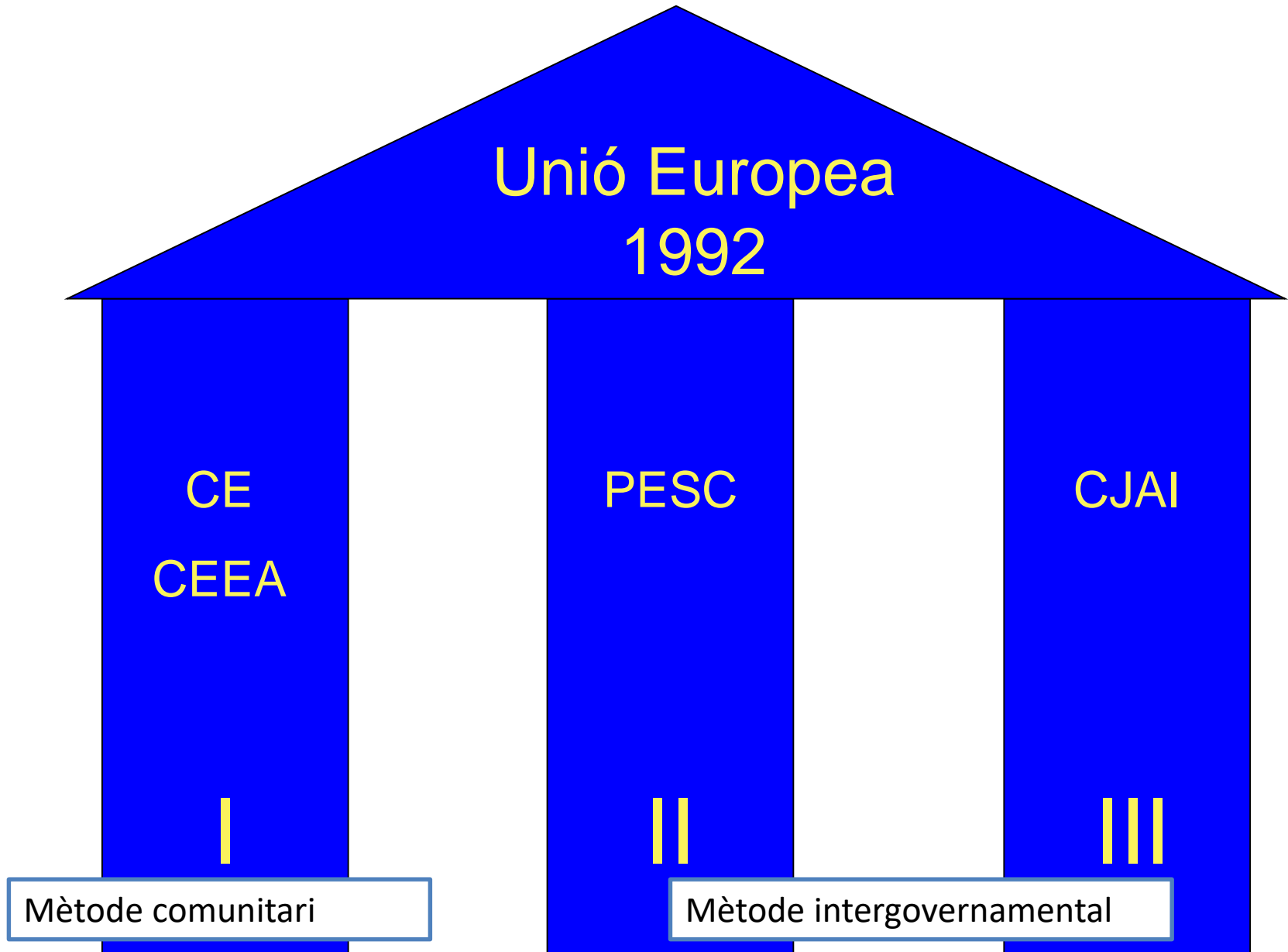
 imprimir

Fecha de incorporación de los distintos países miembros:

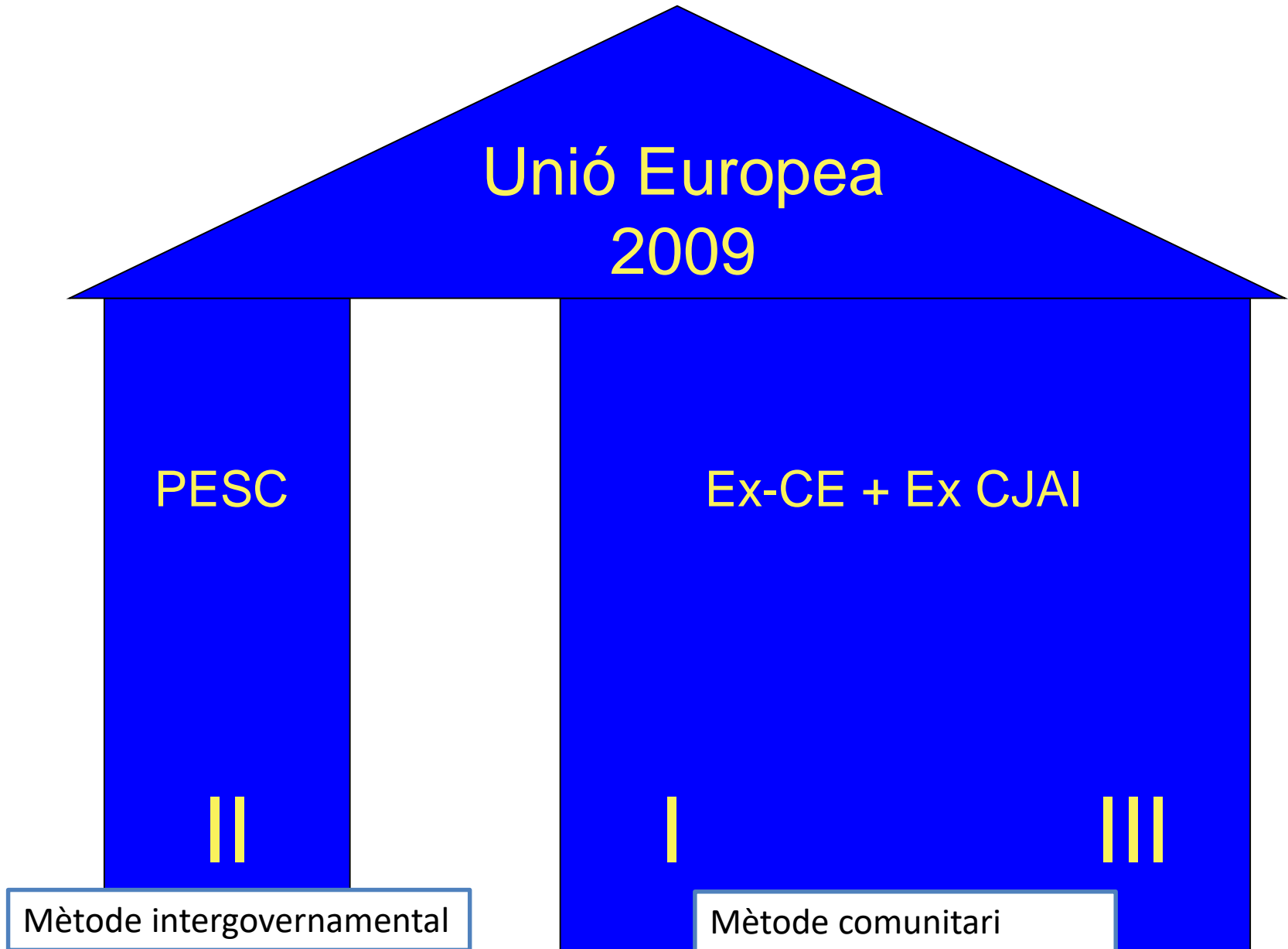
 1957	 1995
 1973	 1990
 1981	 2004
 1986	 2007

De les Comunitats Europees a la Unió Europea

De les Comunitats Europees a la Unió Europea

Estructura Tractats Niça-Lisboa

- Tractat de la Unió Europea (TUE)
- Tractat de la Comunitat Europea (TCE)
- Tractat de la Comunitat Europea de l'Energia Atòmica (TCEEA)
- Tractat de la Unió Europea (TUE)
- Tractat de Funcionament de la Unió Europea (TFUE)
- Tractat de la Comunitat Europea de l'Energia Atòmica (TCEEA)

De les Comunitats Europees a la Unió Europea

La Unió Europea 1992-2009

- Marc jurídic-institucional que cobreix els tres pilars (CE/PESC/CJAI)
- Processos decisoris diferents (supragov. / intergov.)
- Procediment d'adhesió / revisió únics (TUE-TCE-TCEEA-TCECA)
- Marc institucional únic (Comissió, Consell, Parlament, Tribunal de Justícia)

De les Comunitats Europees a la Unió Europea

La Unió Europea 2009 (TLisboa)

- Naturalesa jurídica de la UE
  - Art. 47 TUE: “La Unión tiene personalidad jurídica”
  - Art. 1 TUE: “La Unión sustituirá y sucederá a la Comunidad Europea” (però manteniment CEEA)
- Supresió estructura dels pilars / manteniment PESC com a àmbit intergovernamental (Títol V, Cap. II TUE)
- Clarificació de la divisió de competències entre la UE i els EM
- Canvis en els procediments i en els instruments per a l'adopció de decisions
- Simplificació del marc normatiu (TUE + TFUE + 37 Protocols + TCEEA + Carta Drets UE)